

رویکرد حقوق کیفری جمهوری اسلامی ایران در واکنش به افساد فی الارض، بَغی و محاربه

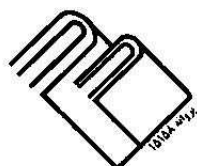
«با تأکید بر جرائم اقدام علیه امنیت کشور، تروریسم و جرم سیاسی»

نویسندگان:

کامل حمید

محسن امینی

چاپ اول - پاییز ۱۳۹۰

انتشارات کتابخانه آرشیدا

سرشناسه	: حمید، کامل، ۱۳۶۳-
عنوان قراردادی	: ایران، قوانین و احکام
عنوان و نام پدیدآور	: Iran. Laws, etc
مشخصات نشر	: رویکرد حقوق کیفری جمهوری اسلامی ایران در واکنش به افساد فی الارض، بغی و محاربه « با تأکید بر جرایم اقدام علیه امنیت کشور، تروریسم و جرم سیاسی » / نویسندگان کامل حمید، محسن امینی.
مشخصات ظاهری	: اهواز: کتابکده آرشیدا، ۱۳۹۹.
شابک	: ۲۸۵ ص.
وضعیت فهرست نویسی	: ۹-۹۷۵۳۳۰-۶۲۲-۹۷۸
یادداشت	: فیبا
موضوع	: یادداشت
موضوع	: کتابنامه.
موضوع	: جرایم علیه امنیت عمومی -- ایران
موضوع	: Offenses against public safety -- Iran
موضوع	: افساد فی الارض (فقه)
موضوع	: *Mischief in the land (Islamic law)
موضوع	: بگاه
موضوع	: Bogha*
موضوع	: محاربه (فقه)
موضوع	: (Muharibah (Islamic law
موضوع	: حقوق -- ایران
موضوع	: Criminal law -- Iran
موضوع	: جرایم سیاسی -- ایران
موضوع	: Political crimes and offenses -- Iran
شناسه افزوده	: امینی، محسن، ۱۳۶۳
رده بندی کنگره	: KMH۴۴۱۵
رده بندی دیویی	: ۱۴۲۰۹۵۵/۳۶۴
شماره کتابشناسی ملی	: ۷۳۷۰۴۷۳
وضعیت رکورد	: فیبا

نام کتاب: رویکرد حقوق کیفری جمهوری اسلامی ایران در واکنش به افساد فی الارض، بغی و محاربه

«با تأکید بر جرائم اقدام علیه امنیت کشور، تروریسم و جرم سیاسی»

شابک: ۹-۹۷۵۳۳۰-۶۲۲-۹۷۸

پدیدآورندگان: کامل حمید و محسن امینی

ناشر: کتابکده آرشیدا

نوبت چاپ: اول ۹۹

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

بهاء: ۵۰۰۰۰ تومان

اخطار!

هر گونه چاپ و تکثیر (اعم از اقتباس مطلب بدون ذکر منبع، زیراکس، بازنویسی، ضبط کامپیوتری، تهیه فایل متنی یا تحت لوح فشرده و نظایر آن) از محتویات این اثر بدون اجازه کتبی از پدیدآورندگان ممنوع است. متخلفان به موجب بند ۵ از ماده ۲ قانون حمایت از مؤلفان، مصنفان و هنرمندان تحت پیگرد قانونی قرار می گیرند.

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به پدیدآورندگان است

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۱۹ ..... آغاز سخن

۲۵ ..... کلیات بحث

فصل اول: مفاهیم و مبانی

۳۱ ..... مبحث اول: مفهوم، تاریخچه و کلیات افساد فی الارض، محاربه و بغی

۳۱ ..... گفتار اول: افساد فی الارض

۳۳ ..... بند اول: مفهوم افساد فی الارض

۳۴ ..... بند دوم: ویژگی‌های افساد فی الارض

۳۵ ..... بند سوم: مجازات افساد فی الارض

بند چهارم: احکام خاص افساد فی الارض (مطابق قانون مجازات

اسلامی) ۳۷

۳۸ ..... بند پنجم: مصادیق و نمونه‌های افساد فی الارض

۳۹ ..... گفتار دوم: محاربه

۳۹ ..... بند اول: مفهوم و تاریخچه محاربه

۴۰ ..... الف: مفهوم محاربه

۴۱ ..... ب: تاریخچه محاربه

۴۲ ..... بند دوم: جرم محاربه از منظر آیات و روایات

۴۳ ..... بند سوم: جرم محاربه از منظر قانون مجازات اسلامی

۴۵ ..... الف: شرایط تحقق محاربه

۴۵ ..... ب: مجازات محاربه

و | رویکرد حقوق کیفری جمهوری اسلامی ایران در واکنش به افساد فی الارض، تبیی و محاربه

- گفتار پنجم: جاسوسی به نفع دولت بیگانه و به ضرر دولت بیگانه دیگر ۱۵۶
- بند اول: رکن قانونی ۱۵۶
- بند دوم: رکن مادی ۱۵۶
- الف: عمل مرتکب ۱۵۶
- ب: ویژگی عمل مرتکب ۱۵۷
- پ: محل وقوع جرم ۱۵۸
- ت: موضوع جرم ۱۵۸
- ث: نتیجه جرم ۱۵۹
- بند سوم: رکن روانی ۱۵۹
- گفتار ششم: جرم داخل شدن اماکن سیاسی، نظامی یا امنیتی ۱۶۰
- بند اول: رکن قانونی ۱۶۰
- بند دوم: رکن مادی ۱۶۰
- الف: عمل مرتکب ۱۶۰
- ب: موضوع جرم ۱۶۱
- پ: سمت مرتکب ۱۶۱
- ت: وسیله جرم ۱۶۲
- ث: نتیجه جرم ۱۶۲
- بند سوم: رکن روانی ۱۶۳
- گفتار هفتم: جرم همکاری با دول خارجی متخاصم ۱۶۳
- بند اول: رکن قانونی جرم ۱۶۴
- بند دوم: رکن مادی جرم ۱۶۵
- الف: عمل مرتکب ۱۶۵

- ب: موضوع جرم ۱۶۵
- پ: مرتکب جرم ۱۶۶
- ت: نتیجه جرم ۱۶۷
- بند سوم: رکن روانی جرم ۱۶۷
- گفتار هشتم: جرم تهدید به بمب گذاری ۱۶۷
- بند اول: رکن قانونی ۱۶۸
- بند دوم: رکن مادی ۱۶۸
- الف: عمل مرتکب ۱۶۸
- ب: موضوع جرم ۱۶۹
- پ: وسیله جرم ۱۷۰
- ت: نتیجه جرم ۱۷۰
- ث: مخاطب تهدید یا ادعا ۱۷۰
- بند سوم: رکن روانی ۱۷۱
- گفتار نهم: جرم تحریک به جنگ و کشتار ۱۷۲
- بند اول: رکن قانونی ۱۷۲
- بند دوم: رکن مادی ۱۷۳
- الف: عمل مرتکب ۱۷۳
- ب: موضوع جرم ۱۷۳
- پ: نتیجه جرم ۱۷۴
- بند سوم: رکن روانی ۱۷۴
- الف: سوء نیت عام ۱۷۴
- ب: سوء نیت خاص ۱۷۴

ل | رویکرد حقوق کیفری جمهوری اسلامی ایران در واکنش به افساد فی الارض، بگی و محاربه

- بند دوم: ایجاد احساس امنیت در قربانیان ۲۴۰
- بند سوم: اقدامات موجب تشفی خاطر بازماندگان قربانیان ۲۴۱
- بند چهارم: اقدامات هماهنگ ملی و بین‌المللی به طور هماهنگ علیه تروریسم ۲۴۱
- الف: اقدامات هماهنگ ملی ۲۴۱
- ب: اقدامات هماهنگ بین‌المللی ۲۴۴
- بند پنجم: - مایت فرهنگی از بزه دیدگان تروریسم ۲۵۶
- بند ششم: مراجع صلاحیت‌دار داخلی و بین‌المللی در جرائم تروریستی ۲۴۷
- الف: رسیدگی در دادگاه‌های داخلی ۲۴۷
- ۱- رسیدگی به جرائم تروریستی در دادگاه‌های اختصاصی و نقض حقوق بشر ۲۴۸
- ۲- قاعده کلی صلاحیت رسیدگی به جرائم تروریستی در حقوق ایران ۲۴۹
- ب: رسیدگی به اتهامات تروریستی در دیوان کیفری بین‌المللی ۲۵۰
- فرجام سخن ۲۵۳
- منابع و مأخذ ۲۶۵

آغاز سخن:

آسایش، نظم عمومی، امنیت و احساس به آن، در گذر زمانه، همواره یکی از نیازهای فطری انسان بوده و با ذات او آمیخته شده است و همواره مورد توجه متفکران مکاتب فکری مختلف، از جمله فلسفه، روان‌شناسی، جامعه‌شناسی و غیره بوده است.

می‌توان گفت قدمت شناخت این علم به درازای علم بشر بوده و هر اجتماعی از انسان‌ها با تناسب نیازها و تحولات جامعه‌ای که در آن زندگی می‌کنند، از آن بهره‌مند می‌شده‌اند.

بنابراین سخن هر اجتماعی که در دوره‌های تاریخی زندگی می‌کرده است، به ویژه دولتمردان آن اجتماع برای حفظ و بقای خود به ایجاد نظم عمومی، حفظ اقتدار سیاسی و برقراری امنیت و احساس به آن - با رویکردهای خاص خویش به برقراری نظم اجتماعی - در سینه‌ها نهادن خود پرداخته‌اند.

شواهد تاریخی نیز گویای آن است که هر زمانی در جامعه‌ای آرامش، آسایش، نظم و امنیت عمومی (اجتماعی) حکم‌فرما بوده است، آن جامعه رو به پیشرفت نهاده و در سایه این آرامش، بسیاری از دستاوردهای علمی بشر رشد و ترقی کرده است، اما برعکس، وقتی آرامش و نظم اجتماعی در یک اجتماع دستخوش تغییر و تحول و یا حتی آشوب، اغتشاش، جنگ و ترور می‌شود احساس امنیت به شدت افول می‌کرده و شهروندان از بیم جان حتی نمی‌توانسته‌اند به کوچک‌ترین امور زندگی خود سامان دهند. به همین جهت بوده است که واکنش و مقابله کیفری با هرگونه اقدام علیه امنیت کشور (داخلی و خارجی)، آسایش عمومی و منافع و مصالح حاکمیت دولت‌ها کشورها، همواره مورد تأکید سیاست‌گذاران و واضعان مقررات داخلی کشورها قرار گرفته است.